

Зміст

ПЕРЕДМОВА - - - - -	7
Слово до читача - - - - -	11
Авіапрорив на «Азовсталь». Небо - - -	27
Битва за острів Зміїний. Море - - - - -	69
Харківський контрнаступ. Земля - - -	105
Збиті льотчики росії - - - - -	137
Післяслово. Майбутнє «Острова» - - -	189

Передмова

Україна — найбільша держава у Європі. Вона проголосила Незалежність у далекому 1991 році після розпаду комуністичного Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Україна з того часу активно розвивалася як мирна, демократична країна європейського зразка, проводила реформи і прагнула вступити у Європейський Союз. Але велика рабська і тоталітарна росія завжди, у різні історичні періоди, прагнула захопити і підкорити свободолюбиву Україну. Так, як це було у минулих сторіччях за часів Російської імперії, а згодом і комуністичного Радянського Союзу. У лютому 2014 року український народ після масштабних протестів прогнав проросійського авторитарного президента Віктора Януковича. Росія його прихистила, а потім силою анексувала півострів Крим і згодом розпочала сепаратистські заклоти у Донецькій та Луганській областях на сході України.

Довгі вісім років тривала прихована, гібридна війна росії проти України. 24 лютого 2022 року на європейському континенті розпочалася вже нова страшна велика війна. Нічим не спровоковане

повномасштабне збройне вторгнення росії у сусідню мирну Україну.

Ця війна — найбільш масштабна, найдовша і найжорстокіша війна на всій планеті Земля з часів Другої світової. Це війна, у якій сукупно беруть участь мільйони людей, активно застосовуються всі наявні на цей час у протиборчих сторін види і роди військ, найновітніші зразки військової техніки, озброєння і боєприпасів. Війна, руйнівний вплив якої вже відчули економіки провідних держав світу далеко за межами театру військових дій. Війна, яка поставила під сумнів ефективність наявних колективних систем безпеки на континентах. Війна, яка вже змінила і ще багато в чому епохально змінить увесь світовий порядок.

Російські військові масово вчиняють воєнні злочини, окуповують українські землі, міста і села, вбивають і гвалтують мирних мешканців, руйнують житло та цивільну інфраструктуру, депортують українських дітей. Провідні демократичні країни, зокрема США та ЄС, підтримали Україну і стали на сторону світла і добра — свободи і європейської демократії. На іншому ж боці ті, хто підтримує темряву і зло — російську тоталітарну деспотію найгіршого ґатунку.

Протяжність активної лінії фронту становить понад 1500 кілометрів, війною охоплено сотні тисяч квадратних кілометрів. Масштабні бойові дії ведуться у трьох природних стихіях: на морі, у повітрі та на землі. На наших полях, у лісах і степах, всередині наших міст і сіл, на берегах наших річок і на просторах наших морів. У нашому безкрайньому українському небі.

Воєнна розвідка України, символом якої є сова із мечем, спрямованим у центр імперської ро-

сії, стала одним з головних елементів збройного опору російській агресії. На емблемі Головного управління розвідки Міністерства оборони України викарбуване латиною гасло «Sapiens dominabitur astris — мудрий пануватиме над зірками». За своїм призначенням воєнна розвідка завжди відповідає за противника, не за свої сили. І тому я знаю, що ми переможемо і я вірю у нашу перемогу.

Сама сутність професії воєнного розвідника ніколи не передбачала суспільної оцінки нашої діяльності, адже розвідники — люди мовчазного подвигу. Та широкомасштабна загарбницька війна й динамічні геополітичні зміни у безпековому середовищі внесли значні корективи у роботу розвідки. Нині увесь світ спостерігає за нашими досягненнями та довіряє нам і наданій інформації. Попереджений — значить озброєний! Успішні виконання бойових завдань у тилу ворога, проведення спеціальних операцій, звільнення заручників і полонених зробили безцінним внесок розвідників у боротьбу за суверенітет, територіальну цілісність держави та свободу мільйонів українців.

Я дякую кожному військовослужбовцю за службу, за все, що вони роблять заради нашої спільної перемоги, за професіоналізм, стійкість, мужність і жертвовність. Бо розвідка — це не тільки героїчні вчинки й подвиги, це, передусім — напружена, важка щоденна праця, яка потребує великих зусиль, постійної витримки, волі, ґрунтовних знань і майстерності заради загальнодержавних і національних інтересів.

Вічна слава і шана бойовим побратимам, які віддали своє життя за рідну країну, за незалежність.

Вони назавжди залишаться у наших серцях. Ми помстимося рашистській нечисті за наших бійців, за вбитих і покалічених дітей, за сиріт і батьків, за українські міста і села, за наше небо, нашу землю і наше море.

*Начальник Головного управління розвідки
Міністерства оборони України,
генерал-лейтенант Кирило Буданов*